

Język ukraiński poza granicami Ukrainy

W dniach 8-9 października 2009 roku Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych Oddziału PAN w Lublinie wspólnie z Instytutem Filologii Słowiańskiej UMCS i z Katedrą Literatury Współczesnej KUL zorganizowała międzynarodową konferencję naukową „Język ukraiński poza granicami Ukrainy”. Dotknęła ona problematyki ważnej dla Lubelszczyzny – regionu leżącego na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim – funkcjonowania języka ukraińskiego poza granicami administracyjnymi państwa ukraińskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Polski i regionu lubelskiego.

W konferencji wzięło udział ponad 30 referentów, którzy reprezentowali różne ośrodki akademickie w Polsce (Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Wrocławski, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, UMCS oraz Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów) i na Ukrainie (Lwowski Państwowy Uniwersytet im. Iwana Franki, Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku, Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy im. Jurija Fedkowycza, Instytut Ukrainoznawstwa NAN Ukrainy im. Krypjakewycza we Lwowie). Do udziału w konferencji zgłosili się także uczestnicy z Uniwersytetu w Nyíregyházie na Węgrzech, którzy, choć do Lublina nie przyjechali, nadesłali swoje referaty.

W wystąpieniach i dyskusji można było wyodrębnić trzy zasadnicze bloki tematyczne, a mianowicie: 1. problem rozwoju gwar ukraińskich w przygranicznym obszarze języka ukraińskiego oraz w sąsiedztwie gwar innych języków; 2. opis języka ukraińskiego czasopism, tłumaczeń i innego rodzaju wydań, które ukazują się na terytorium Polski i innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej; 3. problem nauczania języka ukraińskiego jako obcego w Polsce.

W pierwszym z wymienionych bloków tematycznych uczestnicy konferencji mogli wysłuchać ciekawych referatów z zakresu dialektologii. Poruszały one, w szczególności zagadnienia historii badań nad gwarami ukraińskimi poza granicami Ukrainy (N. Chobzej, R. Miniajło), metodologii badania gwar peryferyjnych (F. Czyżewski), problem badania wyspowych gwar ukraińskich (A.-T. Aboni, J. Barań, L. Frolak). Najwięcej uwagi poświęcono, co zrozumiałe, językowi ukraińskiemu na terytorium Polski i pogranicza polsko-ukraińsko-białoruskiego (H. Arkuszyn, T. Kołodyńska, M. Borciuch).

Drugi blok tematyczny konferencji poświęcony został opisowi języka literatury i prasy ukraińskiej poza granicami Ukrainy. W poszczególnych wystąpieniach poddano analizie teksty ukraińskiej memuarystyki Włoch (N. Babycz); omówiono język wydawnictw ukraińskich w Polsce (O. Baraniwska), przeanalizowano

język poety łemkowskiego J. Dudry (N. Kostiak), czy zestawiono koncepty sakralne w językowym obrazie świata Ukraińców (M. Skab). Naukowcy zwrócili również uwagę na funkcjonowanie języka ukraińskiego w poszczególnych sferach życia Ukraińców w Polsce – w cerkwi, w codziennym porozumiewaniu się (G. Kuprianowicz, A. Jekaterynczuk).

W trzecim bloku tematycznym zaprezentowano referaty, dotyczące nauczania języka ukraińskiego w Polsce jako języka obcego. Wymienić tu należy wystąpienia przybliżające historię nauczania języka ukraińskiego w Polsce, zwłaszcza w Lublinie (M. Jastrzębski, D. Nowacka), które stały się doskonałą prezentacją dokonań lubelskiego środowiska ukrainistycznego (UMCS, KUL). Zdecydowana większość referatów z tego zakresu dotyczyła metodyki wykładania języka ukraińskiego jako obcego (B. Zinkiewicz-Tomanek, Z. Maciuk, O. Antoniów, H. Czuba, H. Kuź). Poruszono również nowe problemy w wykładaniu poszczególnych przedmiotów dla studentów-ukrainistów (P. Jóźwikiewicz).

Międzynarodowa konferencja „Język ukraiński poza granicami Ukrainy” stała się kolejną okazją do spotkania naukowców z Polski i Ukrainy i podjęcia tematów ważnych dla obszaru pogranicza polsko-ukraińskiego, czy szerzej polsko-wschodniosłowiańskiego. Organizacja konferencji pokazała też bardzo dobrą współpracę Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych Oddziału PAN w Lublinie z lubelskimi uniwersytetami – UMCS oraz KUL.

Mateusz Jastrzębski

Dr Mateusz Jastrzębski jest sekretarzem Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych PAN Oddział w Lublinie.